

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Прикладна математика»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено у першому семестрі 2022-2023 навчального року. Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-професійної програми. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих. Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 10 здобувачів вищої освіти, що складає 16% від загальної кількості здобувачів, що навчаються на 3-4 курсах за освітньо-професійною програмою «Прикладна математика». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Прикладна математика» здобувачами вищої освіти
(у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	80	20
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	70	30
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	10	90
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	20	80
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	70	30

80% опитаних здобувачів освіти зазначили, що вони мають можливість здійснювати вільний вибір дисциплін. 70% опитаних здобувачів освіти зазначили, що вони мають достатній обсяг практичної підготовки. 90% опитаних бакалаврів вважають, що логіка викладання дисциплін не порушена. Крім того, 80% здобувачів вказали, що дублювання дисциплін відсутнє. 70% здобувачів вказали, що їх очікування щодо ОП збіглися з реальним змістом.

Здобувачі вищої освіти в процесі опитування надали свої пропозиції щодо формування індивідуальних траєкторій навчання. Здобувачі освіти запропонували:

- поглибити курси з програмування, причому зробити це у якості курсів за вибором для декількох мов програмування, щоб у кожного була можливість вивчати саме те, що йому подобається, не витрачаючи час на інші речі;
- вилучити дисципліни «Фізкультура», «Історія української культури», «Філософія», «Політологія», «Соціологія», «Системи штучного інтелекту» з вивченням Prolog;
- надати можливість обирати більшість предметів самостійно.
- проводити більше зустрічей для питань щодо працевлаштування і того, як проходять технічні співбесіди на різні посади, особливо на молодших курсах.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 42 здобувачі вищої освіти, що складає 28% від загальної кількості здобувачів, що навчаються на бакалавра за освітньо-професійною програмою «Прикладна математика». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками:

- участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми;
- якість оцінювання результатів навчання;
- якість викладання;
- організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що

- з твердженням «студенти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» повністю погодились 54.8% здобувачів, частково погодились 40.5% і не погодились 4.7%;
- з твердженням «я маю можливість впливати на визначення змісту навчальних дисциплін» повністю погодились 19% здобувачів, частково погодились 50% і не погодились 31%;
- з твердженням «я маю можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою я навчаюсь» 28.6% здобувачів повністю погоджуються, 40.5% погоджуються частково, 30.9% не погоджуються;
- 54.8% респондентів зазначили, що мають можливість вільно обирати вибіркові навчальні дисципліни, 35.7% частково з цим згодні, 9.5% з цим незгодні.

Такі результати свідчать про те, що студенти загалом мають можливість впливати на забезпечення якості освітньої програми, проте необхідно посилити роботу із студентами з приводу інформування їх щодо можливості впливу на якість освітньої програми та залучення їх до цієї роботи.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що

- 50% респондентів повністю погоджуються, що способи і методи оцінювання результатів навчання є справедливими, 45.2% погоджуються частково і 4.8% з цим не згодні;
- 54.8% і 35.7% опитаних бакалаврів повністю і, відповідно, частково погодились, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, 9.5% з цим не погодились;
- крім того, 33.3% повністю погоджуються, що отримують його швидко, 57.1% частково з цим згодні і 9.6% з цим твердженням не згодні;
- 47.6% респондентів повністю погоджуються, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 45.2% частково погоджуються з цим твердженням і 7.2% з ним не згодні;
- і, нарешті, 66.7% опитаних здобувачів цілком згодні з твердженням, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 26.2% частково з цим згодні і 7.1% з ним не згодні.

Такі результати свідчать про те, що загалом оцінювання результатів навчання є справедливим, ставлення викладачів об'єктивне і неупереджене, проте необхідно посилити роботу із студентами з приводу інформування їх щодо можливості отримувати детальний відгук про свою роботу.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що

- 47.6% опитаних здобувачів вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, 52.4% опитаних частково згодні з цим твердженням і 0% з цим не згодні;
- 47.6% опитаних здобувачів вважають, що викладачі за спеціальністю добре організовані та підготовлені до занять, відповідно 52.4% частково з цим згодні;
- 40.5% студентів згодні з тим, що вони отримують достатньо підтримки і корисних порад щодо їх навчання 45.2% студентів згодні з цим частково і 14.3% з цим не згодні;
- з твердженням «викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання» цілком згодні 35.7% респондентів, 57.1% респондентів згодні з цим частково і 7.2% з цим не згодні;
- 38.1% опитаних здобувачів вважають, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття, 45.2% згодні з цим частково і 16.7% з цим не згодні.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про достатній рівень співпраці та комунікації викладачів зі здобувачами вищої освіти, а саме,

- 66.7% опитаних здобувачів освіти вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність, 31% згодні з цим частково і 2.3% з цим не згодні;
- 50% опитаних бакалаврів зазначили, що отримують корисні настанови та вичерпні консультації, коли їм необхідно робити вибір щодо навчання, 40.5% опитаних згодні з цим твердженням частково і 9.5% не згодні з цим твердженням;
- з твердженням, що частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою згодні повністю 45.2% опитаних студентів, частково згодні 47.6% і не згодні 7.2% студентів;
- з твердженням, що у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету цілком згодні 73.8% опитаних бакалаврів і 26.2% бакалаврів згодні з цим частково;
- 69% студентів згодні з тим, що мають доступ до важливої інформації і даних щодо їх навчальних курсів та успішності 28.6% згодні з цим частково і 2.4% з цим не згодні;
- 26.2% респондентів вважають, що навчання належним чином готує їх до сучасної кар'єри за спеціальністю, 69% частково погоджуються з цим і 4.8% з цим не згодні.

Аналіз відповідей респондентів щодо навчальних ресурсів та методичного забезпечення показує, що матеріали для самостійної роботи студентів є доступними і курси мають належне методичне забезпечення, а саме,

- 50% респондентів повністю згодні, що методичне забезпечення самостійної роботи є достатнім, 45.2% згодні з цим частково і 4.8% з цим не згодні;
- 81% опитаних бакалаврів вважає, що необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними, 14.3% згоден з цим твердженням частково і 4.7% з цим не згодні.

Зазначимо також, що серед опитаних 69% повністю згодні і 28.6% частково згодні, що ознайомлені з порядком перескладання заліків, іспитів і 2.4% не згодні з цим. З твердженням, що вони ознайомлені з порядком оскарження результатів заліків, іспитів повністю згодні 35.7% здобувачів, частково згодні 38.1% і не згодні 26.2% опитаних. Щодо процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності, то 35.7% респондентів повністю згодні, що ознайомлені з нею, 38.1% згодні з цим частково і 26.2% з цим не згодні. Також, щодо процедури врегулювання конфліктних ситуацій в

університеті, то 33.3% опитаних повністю згодні, що ознайомлені з нею, 38.1% згодні з цим частково і 28.6% з цим не згодні. З роботою психологічної служби університету ознайомлені 26.2% здобувачів, частково ознайомлені 31% і не ознайомлені 42.8%.

На запитання «Що Вам подобається в університеті?» були отримані такі відповіді:

- комунікабельність викладачів, наявність необхідної літератури в бібліотеці
- безкоштовне навчання, онлайн режим, Зоя Михайлівна та Євген Михайлович
- Можливість вибирати формат навчання і те що викладачі розмовляють українською
- Мій колектив, процес навчання, ставлення до студентів зі сторони викладачів.
- Організація навчального процесу, високий рівень комунікації між студентом та викладачем. Високий рівень підношення матеріалу, за винятком деяких викладачів.
- Навчання є організованим, в наявності є всі матеріали, які необхідні для навчання. Надається багато джерел та можливостей для якісного вивчення матеріалу.
- Подобаються викладачі та рівень навчання
- Більшість викладачів може ще хвилин 10 після пари пояснювати матеріал якщо не зрозумів
- Що результат вартий витрачених зусиль
- Є вчителі, які мають свої методи надавати учням новий матеріал і це допомагає краще зрозуміти тему і краще підготуватися.
- Мені подобається, що викладачі майже завжди відповідають на додаткові питання, допомагають краще розібратися в темі і рекомендують додаткові матеріали.
- Деякі викладачі справжні майстри своєї справи
- Наявність неформального спілкування між викладачем та студентами
- Відповідальність викладачів до своєї роботи. Підхід їх до викладання матеріалу. Детальні пояснення щодо питань, які виникають в процесі лекції
- Викладачі, комунікація з вищим керівництвом університету, перелік предметів принаймні перших двох курсів (з предметами старших курсів я ще не ознайомлений).
- Подобається відношення викладачів до своїх предметів, та загалом викладацький колектив, дійсно помічаєш, що викладачам подобається викладати, і те що вони зацікавлені навчити студентів
- Викладачі
- Можливість обирати навчальні дисципліни.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли

- чергування онлайн/офлайн навчання. складно, бо збивається графік і це великий стрес для організму (зменшується мозкова активність, головні болі і т.д)
- Іноді надається замало часу для якісного засвоєння матеріалу
- Відсутність у деяких викладачів розуміння загальної картини нашого навчання. Наприклад розсинхронізація лекцій та практик. Через це покластися можна виключно на себе та книги
- У середині і наприкінці, були і ті що з самого початку, семестру деякі вчителі ставилися до багатьох учнів погано враховуючи той факт, що ми лише новачки і не до кінця можемо зрозуміти матеріал, який нам пояснюють. Проте вони стверджують, що це просто. Можливо для вчителя, який знає матеріал, це просто, але для учня, який тільки вступив до університету це не так.
- Не лояльність програми до студентів із слабкою предметною базою.
- Не достатньо цифрових методичних матеріалів по всім предметам - презентації, схеми, основні формули.
- Режим роботи бібліотеки.

- Методика викладання деяких викладачів, принаймні на дистанційному навчанні (багато "сухої" теорії, мало практики та пояснень "чому так").
- Недостатня кількість практики програмування для здобуття реальних навичок, що є затребуваними на сучасному ринку праці (інакше кажучи, потрібно посилено вчити студентів використовувати попередньо здобуту теоретичну та практичну базу в різних дисциплінах для вирішення практичних задач).
- Керівництво університету не проводить комунікацію зі студентами, не розповідають що відбувається в університеті, не має відкритості, і оправдання в стилі, "ми десь там пишемо, Ви просто не зацікавлені" не працює у цьому випадку, дуже низька мотивація "менеджменту" університету до розвинення університету, та до залучення студентів до цього процесу, звільнення викладачів, відсутність у керівництва стратегічно планування форматів навчання, відсутність навіть наміру спілкуватися зі студентами. Відсутність видимої роботи у забезпеченні викладачів матеріально-технічної базою.

Пропозиції здобувачів освіти щодо діяльності університету:

- Їдальня зі смачною їжею
- Хороший вчитель - це той, хто знає свою роботу і знає, що треба, щоб учень зрозумів матеріал, але таких, на жаль, дуже мало.
- Всі викладачі дуже уважно відносяться до обставин в яких опинилися студенти
- Хотілося би більше друкованих конспектів до всіх предметів. Брак якісних друкованих джерел не дає можливості вивчати матеріал самостійно
- На мою думку, вищому керівництву університету слід задуматись над модернізацією навчального процесу. Зважаючи на різні обставини, що змусили заклади освіти впровадити дистанційне навчання (проблеми з електропостачанням, зміна студентами місця проживання тощо), необхідно створити належні умови для викладачів та студентів, а саме:
 - забезпечити університет швидкісним підключенням до інтернету;
 - забезпечити університет відеокамерами та комп'ютерами на випадок, якщо навчання відбуватиметься у змішаній формі, або викладач не матиме змоги якісно проводити пари з дому;
 - як альтернатива - забезпечити викладачів певних дисциплін графічними планшетами, що дасть змогу повною мірою користуватись онлайн-дошками.
- Створити однаково комфортні умови для кожного індивідуально - неможливо, але я вірю, що їх можливо створити у будівлі нашого університету.
- Сподіваюся, що студенти отримують фідбек, а не як завжди, всі промовчать. Хотілося б навчатися у більш відремонтованій будівлі

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складнику освітньо-професійної програми:

- 1) Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти стосовно:
 - a) процедури оскарження результатів заліків, іспитів;
 - b) процедури перескладання заліків, іспитів
 - c) академічної доброчесності;
 - d) процедури врегулювання конфліктних ситуацій;
 - e) роботи психологічної служби університету.
- 2) Сприяти організації систематичних онлайн-опитувань студентів з проблем забезпечення якості освіти.
- 3) Розглянути можливість посилення практичної підготовки.
- 4) Посилити роботу щодо інформування здобувачів освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.
- 5) Посилити роботу щодо залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декану факультету, а також до кожного викладача. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації:

- на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни;
- звернути увагу викладачів на неприпустимість зневажливого ставлення до студентів.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана факультету математики, фізики та інформаційних технологій, гаранта освітньої програми «Математика» для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.